

розвитку підприємства вплив чинників макроекономічного характеру є значним, але особливо їх значущість зростає на такій стадії розвитку системи, як економічна криза. Чинники макроекономічного характеру впливають на всі без винятку підприємства, проте характер їх впливу на фінансову стійкість залежить від специфіки діяльності кожного окремого суб'єкта господарювання. Внутрішні чинники, які впливають на фінансову стійкість, відображують специфіку діяльності підприємства та обумовлюються стадією життєвого циклу самого підприємства.

Враховуючи, що підприємство є одночасно і суб'єктом, і об'єктом відносин у ринковій економіці, а також те, що воно має різні можливості впливу на динаміку різних факторів, які визначають фінансову стійкість, важливим, є поділ їх на внутрішні й зовнішні. Якщо зовнішні чинники, що впливають на фінансову стійкість, викликані дією об'єктивних економічних законів і майже не залежать від діяльності підприємства, то внутрішнім чинникам властивий високий ступінь керованості, а характер їх зміни безпосередньо залежить від організації роботи самого підприємства. Цим поділом і слід керуватися, моделюючи виробничо-господарську діяльність і намагаючись управляти фінансовою стійкістю.

Отже, проблема фінансової стійкості підприємств, що функціонують в умовах ринкової економіки, належить до найбільш важливих не тільки фінансових, але й загальноекономічних проблем. Дійсно, значення фінансової стійкості окремих господарюючих суб'єктів для економіки в цілому дуже велике. Ефективне безперебійне функціонування господарюючих суб'єктів, як окремих елементів єдиного, агрегованого механізму економіки, забезпечує його нормальну, налагоджену роботу. Погіршення фінансового стану окремого підприємства неминуче призводить до порушень в роботі механізму економіки. Неплатоспроможність негативно позначається на динаміці виробництва і проявляється у вигляді скорочення платоспроможного попиту на виробничі ресурси, збільшення прострочених заборгованостей постачальникам, бюджетам різних рівнів, позабюджетним фондам, працівникам підприємств по оплаті праці, банкам, по виплатах дивідендів власникам і т. п.

СУТНІСТЬ, НЕОБХІДНІСТЬ ТА ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ КОНТРОЛІНГУ

Кушнерик Я.С., студентка ОКР «Спеціаліст», спец. «Фінанси» *

**Науковий керівник – Остапенко О. М., к.е.н., доцент*

Більшість сільськогосподарських підприємств, в даний період перебувають на стадії занепаду і фінансової кризи, причому невирішені частини загальної проблеми набули ще більшого негативного результату за ринкових економічних відносинах. Така ситуація пояснюється тим, що на підприємствах, відсутні складові системи управління. А саме: відсутність ефективного планування; належної координації діяльності різних підрозділів; інформаційного менеджменту; внутрішнього контролю.

З даними складовими контролінг тісно пов'язаний. По-перше, контроль є одним із багатьох завдань контролінгу. Чимало вітчизняних економістів ототожнюють ці поняття. Але контролінг не зводиться до простої системи контролю, а охоплює значно ширшу сферу діяльності підприємства, оскільки являє собою систему спостереження, й вивчення поведінки економічного механізму конкретного підприємства та розробки шляхів для досягнення мети, яку воно ставить перед собою, і система, орієнтована на майбутній розвиток підприємства.

Контролінг виконує інформаційну функцію, тобто він повинен бути зорієнтованим на інформаційне забезпечення процесу планування та контролю, з метою прийняття певних управлінських рішень.

Саме впровадження служби контролінгу повинне бути одним із елементів організації системи управління по попередженню банкрутства господарств. Властивістю контролінгу є його направленість на перспективу, на пошук шляхів подальшого розвитку процесів на базі аналізу факторів, які обумовили отримання тих чи інших результатів. Тож, призначенням контролінгу є:

А) створення системи раннього попередження та реагування. Система раннього попередження та реагування - це особлива інформаційна система, яка сигналізує керівництву про потенційні ризики і можливості, які можуть з'явитися на підприємстві, як із зовнішнього, так і з внутрішнього середовища. Першочерговими завданнями системи раннього попередження банкрутства підприємств, є своєчасне виявлення кризових явищ, які загрожують існуванню суб'єкта господарювання.

Б) важливим і специфічним завданням контролінгу є створення надійної системи прогнозування.

В) крім перерахованих завдань, контролінг виконує ще й такі: аналіз; планування; прогнозування; контроль; оцінка.

На впровадження системи контролінгу необхідно спрямувати діяльність усіх структурних підрозділів і служб господарства.

При формуванні служби контролінгу на підприємствах, її необхідно виокремити в окрему, самостійну структурну одиницю, яка повинна бути підпорядкована керівництву.

Необхідно відмітити, що служби контролінгу безпосередньо не приймають рішення, а здійснюють їх підготовку, функціональну та інформаційну підтримку і контроль за реалізацією. Інформаційне забезпечення менеджменту повинно здійснюватись у зрозумілій для користувачів формі. З цією метою відповідна інформація спочатку обробляється, узагальнюється, аналізується і подається користувачам у формі рапортів, звітів, доповідних записок, резюме, рекомендацій, прогнозів тощо.

Служби контролінгу в процесі виконання своїх функцій використовують велику кількість методів. Поряд з окремими загально методологічними та загально економічними методами використовуються специфічні. До перших методів належать такі, як спостереження, порівняння, групування, аналіз, трендовий аналіз, синтез, систематизація, прогнозування. До основних специфічних методів контролінгу належать: аналіз точки беззбитковості; бенчмаркінг; вартісний аналіз; портфельний аналіз; SWOT- аналіз (аналіз сильних і слабких місць); ABC - аналіз; XYZ- аналіз; методи фінансового прогнозування.

Новим явищем в практиці сучасного управління є система контролінгу, яка являє собою інноваційну методологію системи ефективного управління, що інтегрує в собі облік, інформаційне забезпечення, контроль, аналіз, управління та планування, для досягнення оперативних та стратегічних цілей діяльності організаційної структури. Впровадження системи фінансового контролінгу на підприємстві дає змогу значно підвищити ефективність його фінансового менеджменту. Для ефективної реалізації завдань контролінгу необхідно використовувати як загальні, так і специфічні методи контролінгу. Їх вдале поєднання і уміло зроблені висновки стануть для керівника підприємства запорукою ефективності прийнятих фінансових рішень.

Чумаченко М. Г. Контролінг у дію / М.Г.Чумаченко // економіка та держава. – 2007. - №11. – С. 4-8.

Одноволик В. І. Контролінг – сучасна концепція забезпечення стабільного розвитку підприємства / В. І. Одноволик // Актуальні проблеми економіки. – 2009. - № 6. – С. 127 – 130.

Гребець О. Б. Контролінг, як сучасна система управління / О. Б. Гребець // Економіка та держава. – 2009. - № 12. – С. 71 – 72.

ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ КРЕДИТУВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

Лешко І.І., студентка ОКР «Магістр», спец. «Фінанси» *

**Науковий керівник – Чумак В.Д., к.е.н., доцент*

В Україні політика уряду спрямована на розвиток кредитних відносин відповідно до ринкових умов, проте рівень кредитного забезпечення сільськогосподарського виробництва поки що досить низький.

Сільське господарство є кредитомісткою галуззю та її нормальне функціонування без кредитних ресурсів у сучасних умовах майже неможливе. Це зумовлено наступними факторами: сезонністю виробництва; значною тривалістю виробничого та фінансового циклів; характером виробництва; умовами і терміном постачання сировини й матеріалів; нестачею вільних фінансових коштів; високою капіталомісткістю і низькою фондовіддачею; залежністю від природокліматичних умов, що знижує гарантованість позик; малими розмірами підприємств аграрного сектору, що робить їх менш конкурентоспроможними на ринку кредитів.

Зважаючи на ситуацію, що склалася в кредитуванні сільського господарства, необхідно якнайшвидше створити умови для розв'язання цієї проблеми.

Центральним напрямком кредитної політики в аграрній сфері має бути створення державного режиму найбільшого сприяння в галузі кредитування сільського господарства. Для цього потрібне надання державою пільгових, безпроцентних і з відстрочкою оплати цільових кредитів для модернізації та розширення матеріально-технічної бази виробництва, впровадження нових технологій, створення підприємств переробки й реалізації продукції. За рахунок державного бюджету необхідно також відшкодовувати комерційним банкам ча-